

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱ ۶ آبان ۱۴۰۱

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

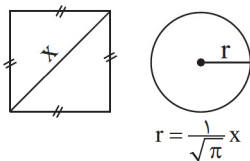
ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۵	۱	۱۵	فصل ۱ (درس ۱ و درس ۲) (صفحه ۹ تا ۲۵)	۲۰ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۶	۲۵	درس ۱ و ۲، درس ۳ تا ابتدای قانون سوم (صفحه ۲ تا ۲۷)	۱۵ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۵	۲۶	۴۰	ستایش و درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۰ تا ۲۵)	۲۰ دقیقه
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۵	۴۱	۵۵	درس ۱ (صفحه ۱ تا ۱۶)	۱۵ دقیقه
۵	تاریخ (۱)	۱۰	۵۶	۶۵	درس ۱ و درس ۲ تا ابتدای تأثیر جغرافیا بر رویدادهای تاریخی (صفحه ۲ تا ۱۷)	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۶۶	۷۵	درس ۱ و درس ۲ تا ابتدای گام سوم جمع‌آوری اطلاعات (صفحه ۲ تا ۱۰)	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۷۶	۸۵	درس ۱ و درس ۲ (صفحه ۳ تا ۱۵)	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۸۶	۹۵	درس ۱ و درس ۲ تا ابتدای ابهام در مرجع ضمیر (صفحه ۳ تا ۱۶)	۱۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۹۵			مدت پاسخ‌گویی:	۱۱۰ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

ریاضی و آمار

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

۱. مجموع مساحت‌های دو شکل زیر، برابر ۶ است. محیط مربع کدام است؟

- (۱) ۴
(۲) ۸
(۳) $2\sqrt{2}$
(۴) $4\sqrt{2}$

۲. معادلهٔ $x^2 + \dots + \frac{16}{25} = (x - \frac{4}{5})^2$ با جملهٔ ..... کامل می‌شود.

- (۱) $\frac{4}{5}x^2$ (۲) $-\frac{4}{5}x$ (۳) $\frac{4}{5}$ (۴) $-\frac{4}{5}x$

۳. جواب معادلهٔ $(x+2)(x+3) = (x+2)(x+3)$ کدام گزینه است؟

- (۱) -۳ (۲) -۲ (۳) ۲ و -۲ (۴) -۲ و -۳

۴. معادلهٔ درجه دوم با ریشه‌های $x=1$ و $x=-2$ کدام گزینه نمی‌تواند باشد؟

- (۱) $x^2 - x = 2$ (۲) $x^2 + x - 2 = 0$ (۳) $x^2 = -x + 2$ (۴) $4x^2 + 4x - 8 = 0$

۵. به‌ازای کدام گزینه برای k ، معادلهٔ $(x-2)^2 = k$ ریشهٔ حقیقی ندارد؟

- (۱) $\{k \in \mathbb{R} \mid \sqrt{k} \leq 0\}$ (۲) $\{k \in \mathbb{R} \mid 2k \geq 0\}$ (۳) $\{k \in \mathbb{R} \mid k^2 + 1 = 0\}$ (۴) $\{k \in \mathbb{N} \mid k \leq 1\}$

۶. مقدار m کدام باشد تا $x=1$ یکی از جواب‌های معادلهٔ $x^2 + mx - 3m = 0$ باشد؟

- (۱) -۱ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) ۱

۷. کدام گزینه بیشترین تعداد جواب را دارد؟

- (۱) $x^3 - 9x = 0$ (۲) $x^2 - x = x(x-1)$ (۳) $x^5 - 1 = 0$ (۴) $x^4 - 16 = 0$

۸. اگر یکی از جواب‌های معادلهٔ $x^2 + ax - 18 = 0$ برابر -۳ باشد، جواب دیگر این معادله کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۳ (۳) -۶ (۴) معادله تنها یک جواب دارد.

۹. مجموع جواب‌های معادلهٔ $(x-1)^2 = (1-\sqrt{2})^2$ برابر کدام است؟

- (۱) صفر (۲) ۲ (۳) $2\sqrt{2}$ (۴) $-2\sqrt{2}$

۱۰. دو برابر عددی از ۱۲ برابر آن عدد ۹ واحد کمتر است. معکوس آن چند برابر خود آن عدد می‌باشد؟

- (۱) $\frac{25}{9}$ (۲) $\frac{9}{25}$ (۳) $\frac{11}{100}$ (۴) $\frac{100}{11}$

۱۱. به‌ازای کدام مقدار x تساوی $(x+1)^2 - (x-1)^2 = 4x$ برقرار است؟

- (۱) +۱ (۲) -۱ (۳) صفر (۴) به‌ازای هر مقدار x

۱۲. مجموع سن یک پدر و یک پسر برابر ۵۳ می‌باشد. اگر سن پدر از سه برابر سن پسر ۵ سال بیشتر باشد حاصل ضرب سن آن‌ها کدام است؟

- (۱) ۴۱ (۲) ۵۳ (۳) ۴۹۲ (۴) ۴۱۰

۱۳. جواب نامثبت معادلهٔ $3x^2 + 1 = 3 - x^2 + 2x$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) -۲ (۴) صفر

۱۴. کدام معادله دارای ریشهٔ مضاعف $x=2$ نیست؟

- (۱) $2(x-2)^2 = 0$ (۲) $x^2 - 4 = 0$ (۳) $x(x-2) = 2(x-2)$ (۴) $x^2 = 4x - 4$

۱۵. جواب معادلهٔ $\frac{1}{4}(10x-6) = 6x-5$ ، کدام است؟

- (۱) $\frac{13}{7}$ (۲) -۱ (۳) ۱ (۴) $-\frac{13}{7}$

۱۶. کدام گزینه جدول را کامل می‌کند؟

الف	یادگیرنده	ج
اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند	ب	مدیریت هماهنگ و کارای منابع

- (۱) پرانگیزه - واقع‌بین و مطمئن به موفقیت - سازمان‌دهنده
 (۲) پرانگیزه - وفق دادن با شرایط بازار - سازمان‌دهنده
 (۳) تیزبین - واقع‌بین و مطمئن به موفقیت - نوآور
 (۴) تیزبین - وفق دادن با شرایط بازار - نوآور

۱۷. کدام گزینه در مورد «سهام» نادرست است؟

- (۱) دارایی هر شرکت سهامی، به تعداد نامعینی سهم تقسیم می‌شود.
 (۲) هر عضو شرکت سهامی به اندازه سهامش، مالکیت نسبی آن را دارد.
 (۳) سهام یک سند مالکیت است و دارنده آن در سود و زیان شرکت شریک است.
 (۴) از طریق افزایش سهام، امکان افزایش سرمایه یک شرکت سهامی وجود دارد.

۱۸. کدام گزینه در مورد تعاونی‌ها درست است؟

- (۱) مراحل راه‌اندازی کاملاً مشابه با شرکت‌ها دارند - نحوه اداره براساس هر نفر یک رأی است - توزیع سود به نسبت سرمایه اعضاست.
 (۲) مراحل راه‌اندازی کاملاً مشابه با شرکت‌ها دارند - مسئولیت‌ها به اندازه سهم است - توزیع سود مساوی و عادلانه است.
 (۳) مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابه با شرکت‌ها دارند - نحوه اداره براساس هر نفر یک رأی است - توزیع سود به نسبت سرمایه اعضاست.
 (۴) مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابه با شرکت‌ها دارند - مسئولیت‌ها به اندازه سهم است - توزیع سود مساوی و عادلانه است.

۱۹. کدام گزینه پاسخ درست یا تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- الف) برای مالکیت نسبی ۲۰ درصدی بر یک شرکت با ۲۰,۰۰۰ سهم، چند سهم باید خریده شود؟
 ب) کدام کسب و کار است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود؟
 ج) سهامدار یک شرکت در منافع و ..... به اندازه سهمش، سهیم است.
 د) یک مؤسسه غیر انتفاعی، نهادی ..... است که مأموریت انسانی و اجتماعی دارد.

- (۱) ۴۰۰۰ - شرکت سهامی - مسئولیت‌ها - قانونی
 (۲) ۲۰۰۰ - شرکت سهامی - عایدی - فراقانونی
 (۳) ۴۰۰۰ - شرکت تعاونی - مسئولیت‌ها - قانونی
 (۴) ۲۰۰۰ - شرکت تعاونی - عایدی - فراملی

۲۰. چه تعداد از عبارات زیر درست است؟

- الف) در سازمان تولید، مشخص می‌شود که مالک محصول یا کالایی (واسطه‌ای) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست.
 ب) اسناد مربوط به هزینه‌ها و درآمدها، مبنای تعیین مالیات بر کسب و کار است.
 ج) در کسب و کار شخصی، مسئولیتی محدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی وجود دارد.
 د) شرکت، کسب و کاری است که هویت قانونی دارد.

- (۱) ۴ مورد (۲) ۳ مورد (۳) ۲ مورد (۴) ۱ مورد

۲۱. با توجه به سؤالات زیر کدام گزینه درست است؟

- الف) افراد با چه ویژگی می‌توانند یک کسب و کار جدید راه‌اندازی کنند؟
 ب) کارآفرین در آغاز کار چه چیزی را باید بداند؟
 ج) احتمال موفقیت و سودآوری در کسب و کار انگیزه لازم برای چیست؟

- (۱) الف: آگاهی و دانش - ب: احتمال موفقیت کمتر یا عدم موفقیت - ج: شروع فعالیتی اقتصادی و پذیرش خطرات آن
 (۲) الف: آگاهی و دانش - ب: ترکیب مختلف و مناسب عوامل تولید - ج: تولید محصولات جدید یا راه‌های جدید برای تولید
 (۳) الف: مهارت ابتکار عمل - ب: ترکیب مختلف و مناسب عوامل تولید - ج: شروع فعالیتی اقتصادی و پذیرش خطرات آن
 (۴) الف: مهارت ابتکار عمل - ب: احتمال موفقیت کمتر یا عدم موفقیت - ج: شروع فعالیتی اقتصادی و پذیرش فطری آن

۲۲. تولیدکننده‌ای در فرایند تولید هزینه‌هایی مطابق جدول زیر متحمل می‌شود.

اگر این تولیدکننده بخواهد سالانه ۴۹,۵۶۰,۰۰۰ ریال سود کند، باید هر واحد کالای تولیدی را چند ریال به فروش برساند؟

مواد موردنیاز سالانه	۴,۱۰۹,۰۰۰ ریال
تعداد کارگران و کارمندان	۱۰ نفر
حقوق متوسط ماهانه کارگران و کارمندان	۱۵,۰۰۰ ریال
اجاره ماهانه بنگاه	۷۲,۰۰۰ ریال
تعداد کالای تولید شده	۸۵۰ کالا
هزینه استهلاک	$\frac{1}{5}$ ارزش حقوق سالانه
تعداد کالای فروخته شده	۸۳۹ کالا

(۱) ۹۷,۰۰۰ ریال (۲) ۱۰۰,۰۰۰ ریال (۳) ۹۸,۷۰۵ ریال (۴) ۹۰,۰۰۰ ریال

۲۳. پاسخ درست سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) ایجاد شرکت سهامی از پرهزینه‌ترین نوع کاسب و کار است، زیرا .....

(ب) در ساختار سازمانی شرکت سهامی بالاترین مرجع قانونی چیست؟

(ج) امکان افزایش سرمایه یا تأمین مالی در شرکت‌ها از چه طریقی انجام نمی‌شود؟

(د) اگر دارایی شرکتی ۸۵,۰۰۰ سهم باشد و فردی ۴٪ مالک این شرکت باشد، تعداد سهام این فرد را مشخص کنید.

(۱) برای شرکت باید اساس‌نامه نوشته شود. - رئیس هیئت مدیره - وام بانکی - ۳۴,۰۰۰

(۲) عمل به قوانین وضع شده از طرف دولت برای اطمینان به سرمایه‌گذاران - سهامداران - قرض از دوستان و خانواده - ۳۴,۰۰۰

(۳) عمل به قوانین وضع شده از طرف دولت برای اطمینان به سرمایه‌گذاران - رئیس هیئت مدیره - افزایش تعداد سهامداران - ۳۰۴,۰۰۰

(۴) برای شرکت باید اساس‌نامه نوشته شود. - سهامداران - فروش کالاهای سرمایه‌های مستهلاک - ۳۰۴,۰۰۰

۲۴. کدام گزینه نادرست است؟

(۱) صاحبان کسب و کار حرام، معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند سوءاستفاده می‌کنند.

(۲) این افراد با فعالیت غیر قانونی به همنوعانشان ظلم می‌کنند و برکت را از زندگی خودشان دور می‌کنند.

(۳) اگر کسی بخواهد با آن‌ها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای درمی‌آورند و درآمد خودشان را حفظ می‌کنند.

(۴) از مزایای کسب حلال نیز محروم مانده و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمگی سقوط قرار می‌دهند.

۲۵. با توجه به جدول زیر که میزان و منافع محصولات مختلفی که یک کشاورز می‌تواند با کاشت به دست آورد را نشان می‌دهد:

نوع محصول	میزان (به کیلو)	منافع هر کیلو (به تومان)
گندم	۱۰۰۰	۴۵۰
جو	۸۰۰	۵۰۰
سیب‌زمینی	۴۰۰	۸۰۰
پیاز	۳۰۰	۹۰۰

(الف) انتخاب کشاورز کدام محصول است؟

(ب) هزینه فرصت این انتخاب کدام است؟

(۱) الف: گندم - ب: ۳۲,۰۰۰ تومان منفعت حاصل از کشت سیب‌زمینی

(۲) الف: سیب‌زمینی - ب: ۴۵,۰۰۰ تومان منفعت حاصل از کشت گندم

(۳) الف: سیب‌زمینی - ب: ۱,۱۲,۰۰۰ تومان منفعت حاصل از کشت گندم، جو و پیاز

(۴) الف: گندم - ب: ۴۰,۰۰۰ تومان منفعت حاصل از کشت جو

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی

۲۶. لحن و فضای حاکم بر شعر در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) پیاده ندیدی که جنگ آورد

(۲) مرا مادرم نام مرگ تو کرد

(۳) نیارست کردن کس ایدر گذر

(۴) نباشد همی نیک و بد پایدار

سر سرکشان زیر سنگ آورد؟

زمانه مرا پتک ترگ تو کرد

ز دیوان و پیلان و شیران نر

همان به که نیکی بود پایدار

۲۷. لحن شعر در همهٔ گزینه‌ها به‌جز ..... تعلیمی است.

- ۱) سواران لشکر برانگیختند
- ۲) حریص و جهان‌سوز و سرکش مباش
- ۳) مزن بر سر ناتوان دست زور
- ۴) اگر هوشمندی به معنی گرای

۲۸. کدام گزینه به شناسایی و استخراج نکات زبانی و ادبی متن اشاره نمی‌کند؟

- ۱) کاربرد شبکهٔ معنایی (شرم، حیا، آزر)، آوردن ترکیبات تازه
- ۲) هوشیاری و اغتنام فرصت، خوشی‌های زودگذر
- ۳) بهره‌گیری از تمثیل، کاربرد لغات عربی
- ۴) کاربرد واژه‌های متضاد (غریب، قریب)، آوردن ردیف‌های طولانی

۲۹. با توجه به متن زیر از کلیله و دمنه، کدام گزینه فاقد استخراج نکات زبانی است؟

- «از تهمت و غیبت و دوستی دنیا و دیگر منکرات پرهیز واجب دیدم و از بدان بریدم و به نیکان پیوستم و هیچ یار و قرین چون صلاح نیست و آن جای که همت به توفیق آسمانی پیوسته باشد و زود دست دهد و به هیچ انفاق کم نیاید.»
- ۱) وجود شبکهٔ معنایی تهمت و غیبت و یار و قرین
  - ۲) کاربرد دستور تاریخی پیوسته باشد و دست دهد.
  - ۳) کاربرد واژگان متضاد چون بدان و نیکان
  - ۴) کاربرد لغات عربی (صلاح، توفیق، قرین...)

۳۰. کدام گزینه دربارهٔ متن زیر نادرست است؟

- «روزی شخصی پیش بهلول بی‌ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جای نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته‌اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته‌اند، اما لگد کم خورده است.» «لطایف الطوایف»
- ۱) لحن متن روایی و طنزآمیز است.
  - ۲) از تلمیح و تمثیل بهره برده است و در مذمت بی‌ادبی است.
  - ۳) زبان نوشته ساده و قابل فهم است و جملات کوتاه است.
  - ۴) کاربرد تاریخی افعال مثل «سرشته‌اند» و «لگد خورده است».

۳۱. همهٔ گزینه‌ها به استثنای گزینهٔ ..... دربارهٔ تأثیر وزن در شعر فارسی درست است.

- ۱) پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل در شعر است.
- ۲) وزن از ارکان شعر است و بدون وزن کمتر می‌توان عواطف را برانگیخت.
- ۳) شاعر برای انتقال بهتر احساس و عاطفهٔ خود از وزن کمک می‌گیرد.
- ۴) وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود و بیرون از حواس ماست.

۳۲. کدام عبارت از نظر سبک‌شناسی درست است؟

- ۱) هر چیزی که حس می‌کنیم یا لمس می‌کنیم و یا می‌شنویم، نمی‌تواند متن باشد.
- ۲) زدن عینک زیبایی‌شناسی برای تشخیص قالب و ردیف از نکات فکری متن است.
- ۳) ایجاد انگیزه و پویایی در شعر، شناسایی نکات ادبی است.
- ۴) مصراع «صبر بر جور فلک کن تا بر آبی روسفید» از کنایه و تمثیل بهره برده است.

۳۳. مفهوم کلی بیت همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ..... یکسان است.

۱) پنهان ز دیده‌ها و همهٔ دیده‌ها از اوست ۲) شمع جویی و آفتاب بلند ۳) چون نور که از شمع جدا هست و جدا نیست ۴) جهان جمله فروغ نور حق دان	۱) آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست روز بس روشن و تو در شب تار عالم همه آیات خدا هست و خدا نیست حق اندر وی ز پیدایی است پنهان

۳۴. مفهوم کلی بیت «به موج آویز از ساحل بپرهیز / همه دریاست ما را آشیانه» با کدام گزینه قرابت ندارد؟

۱) عشق تو حیاتی است که ما زنده از آنیم ۲) جان قدسی در تن خاکی دو روزی بیش نیست ۳) موج دریا را تپیدن رقص عیش زندگی است ۴) ما زنده بر آنیم که آرام نگیریم	بی‌عشق رخت زنده زمانی نتوان بود موج دریا دیده در ساحل نمی‌گیرد قرار بسمل او را به بی‌آرامی است آرام‌ها موجیم که آسودگی ما عدم ماست

۳۵. در همهٔ گزینه‌ها به‌جز ..... شاعر از تکرار منظم موسیقی و هم‌سویی وزن و عاطفه بهره برده است.

۱) گفت که تو شمع شدی قبلهٔ این جمع شدی ۲) خوش می‌روی در کوی ما خوش می‌خرامی سوی ما ۳) از در درآمدی و من از خود به در شدم ۴) رستم از این نفس و هوا زنده بلا مرده بلا	جمع نیم شمع نیم دود پراکنده شدم خوش می‌جهی در جوی ما ای جوی و ای جویای ما گویی از این جهان به جهان دگر شدم زنده و مرده وطنم نیست به جز فضل خدا

۳۶. در همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ ..... به ویژگی زبانی و ادبی شعر زیر اشاره شده است.

- (الف) صد هزاران پاره بر وی بیش بود
 (ب) مرد مجنون گفت ای دانای راز
 (ج) در خزانه‌ات جامه‌ها جمله بسوخت
 (د) صد هزاران ژنده بر هم دوختی
- (۱) شعر در قالب مثنوی است.
 (۳) بسوخت و همی بایست کاربرد تاریخی دارند.

۳۷. لحن شعر در کدام گزینه روایی و داستانی است؟

- (۱) کریم‌ما به رزق تو پرورده‌ایم
 (۲) شب عاشقان بیدل چه شبی دراز باشد
 (۳) ز خاک آفریدت خداوند پاک
 (۴) یکی شاهدهی در سمرقند داشت

۳۸. نام شاعر در مقابل کدام بیت نادرست آمده است؟

- (۱) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم
 (۲) برگزین از کارها پاکیزگی و خوی نیک
 (۳) هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود
 (۴) حدیث دل حدیثی بس شگفت است
- جرس فریاد می‌دارد که بر بندید محمل‌ها (سعدی)
 کز همه دنیا گزین خلق دنیا این گزید (ناصر خسرو)
 بر زبان بند گرانی از تأمل بایدش (صائب تبریزی)
 که در عالم حدیثش در گرفته است (عطار نیشابوری)

۳۹. نوع ادبی و محتوای به کار رفته در کدام گزینه نادرست ذکر شده است؟

- (۱) افتادگی آموز اگر طالب فیضی
 (۲) چو شمع پیش روی تو میرم ز سوز دل
 (۳) فرود آمد از دژ به کردار شیر
 (۴) به رنج اندر است ای خردمند گنج
- هرگز نخورد آب زمینی که بلند است (حماسی)
 هر صبحدم که مهر درفشان من شوی (غنایی و عاشقانه)
 کمر بر میان بادپایی به زیر (حماسی)
 نیابد کسی گنج نابرده رنج (تعلیمی)

۴۰. ترتیب و توالی ابیات از نظر مفاهیم «فروتنی، خردمندی، شدت جنگ و مدهوشی» در کدام گزینه درست آمده است؟

- (الف) خردهای از مال دنیا در بساط هر که هست
 (ب) قطرهٔ آبی که دارد در نظر گوهر شدن
 (ج) تا به کرم خرده‌نگیری که من
 (د) زمین آمد از سم اسپان به جوش
- (۱) الف، ج، د، ب
 (۲) ب، الف، د، ج
 (۳) ب، د، ج، الف
 (۴) الف، د، ب، ج
- جبههٔ واکرده‌ای پیوسته چون گل بایدش
 از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش
 غنایم از ذوق حضور ای صنم
 به ابر اندر آمد فغان و خروش

مدت پاسخ‌گویی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن

■ عین الأصح في الجواب للترجمة أو المفهوم من أو إلى العربية (۴۶-۴۱).

۴۱. ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾

- (۱) پروردگارا ما را همراه قوم ستمگر قرار مده!
 (۳) پروردگارا ما را همراه قوم ستمگر قرار نمی‌دهد!

۴۲. «كَأَنَّ هَذِهِ السَّمَاءَ قَدْ تَزَيَّنَتْ بِأَنْجَمٍ كَالدَّرَرِ الْمُنْتَشِرَةِ لَعَلَّنَا نَعْقُلُ!»

- (۱) این آسمان با ستاره‌هایی مانند مرواریدهای پخش‌شده تزیین شده بود باشد که ببندیشیم!
 (۲) گویا این آسمانی است که با ستارگانی مثل مروارید پخش شده مزین شده است، ای کاش که خردورزی می‌کردیم!
 (۳) این آسمان گویی با ستارگانی هم‌چون مرواریدهای پخش شده تزیین شده است امید است که خردورزی کنیم!
 (۴) گویی این آسمانی است که به وسیلهٔ ستارگانی مرواریدگون تزیین شده است، شاید که خردورزی کنیم!

۴۳. «أَنْظُرُ إِلَى الْأَشْجَارِ الْكَثِيرَةِ فِي الْحَدِيقَةِ، كَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ وَالْآنَ غُصُونُهَا نَضْرَةٌ»

- (۱) به درختان بسیار این باغ بنگر، چه طور از دانه‌ای رشد کرده‌اند و اکنون برگ‌هایشان تر و تازه هستند!
 (۲) به درختان بسیار در باغ و چگونگی رشد آن از یک دانه نگاه کن در حالی که الآن دارای شاخه‌های با طراوت هستند!
 (۳) به درخت‌های بسیار در باغ نگاه کن، چگونه از یک دانه رشد کرده و الآن شاخه‌هایشان تر و تازه هستند!
 (۴) به درختان بسیار بنگر، چگونه در باغ از یک دانه رشد کرده و اکنون شاخه‌هایشان با طراوت هستند!

۴۴. عین الخطأ:

- (۱) أعلمُ أن النساء يُحببن قُستنائاً ذات ألوان متنوّعة! بدان که زنان پیراهن‌های دارای رنگ‌هایی گوناگون را دوست دارند!
 (۲) فی فصل الربیع تلبس الغابات لباساً أخضراً! در فصل بهار، جنگل‌ها لباسی سبز می‌پوشند!
 (۳) الله قد جهّز المرء المبتکر سلاح العلم! خداوند انسان اندیشمند را به سلاح دانش مجهّز کرده است!
 (۴) حرارة تنتشر من شررة تمنع أن أشاهد أماًمی! حرارتی که از پاره‌ای آتش منتشر می‌شود، مانع می‌شود که روبه‌رویم را ببینم!
۴۵. «این باران می‌تواند زمین را پس از غبار آلودگی سرسبز گرداند!»:

- (۱) هذا المطر يقدر على أن یصیر الأرض مخضرة بعد الإغبار! (۲) تقدر هذه الأمطار أن یصیر الأرض مخضرة بعد الإغبار!
 (۳) هذا مطر قادر على أن یصیر الأرض مخضرة بعد إغبارها! (۴) هذا مطر يقدر أن یصیر الأرض مخضرة بعد إغبارها!
۴۶. ما هو غیر المناسب لمفهوم هذه العبارة؟ «الكلام كالدواء؛ قليله ينفع و كثيره قاتل!»

- (۱) كم أواز هرگز نبینی خجل / جوی مشک بهتر که یک توده گل
 (۲) خامش منشین سخن همی گوی / افسرده مباش خوش همی خند
 (۳) زبان در کش که دارد بس خطرها / ز پیکان زبان‌ها مغز سرها
 (۴) سخن کم گفتن و اندیشه کردن / به از بسیارگویی پیشه کردن
- ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الاسئلة التالية بما یناسب النص (۵۰-۴۷):

«التقويم الهجرى هو الذى یطلق عليه التقويم الإسلامى. هو تقويم قمرى یتعمد على دوران القمر لتعيين الأشهر. و الشهر القمرى هو المدة التى یدور فيها القمر دورة كاملة حول الأرض و یستخدمه المسلمون فى كل مكان لیحدوا المناسبات الدينية. جعلت هجرة الرسول (ﷺ) من مكة إلى المدينة مبدءاً للسنة. التقويم الهجرى أنشئ بعد ظهور الإسلام ولكن أسماء الأشهر و التقويم القمرى كانت تستخدم منذ أيام الجاهلية.»

۴۷. عین الخطأ:

- (۱) التقويم الهجرى هو الذى نُسِمَ به التقويم الإسلامى!
 (۲) الشهر القمرى هو المدة التى تدور فيها الأرض حول القمر!
 (۳) الأشهر القمرية كانت تستخدم منذ أيام الجاهلية!
 (۴) يستخدم المسلمون التقويم الهجرى للمناسبات الدينية!
۴۸. لماذا سُمى التقويم الإسلامى بالتقويم الهجرى؟

- (۱) لأنه أنشئ عند دوران القمر فى عصر الجاهلية!
 (۲) بسبب هجرة الرسول (ﷺ) من مكة إلى المدينة!
 (۳) لتحديد الأشهر القمرية فى كل مكان!
 (۴) لأن القمر یدور دورة كاملة حول الأرض!
- ■ ■ عین الخطأ فى الإعراب و التحليل الصرفى:

۴۹. «تستخدم»:

- (۱) فعل مضارع - للمخاطب (مفرد مذكر مخاطب) - وزنه «تستعمل»
 (۲) مضارع - للمؤنث الغائب - ليست «السين» من الحروف الأصلية
 (۳) مضارع - للغائبة (مفرد مؤنث غائب) - له ثلاثة حروف أصلية
 (۴) حروفه الأصلية «خ د م» - ضميره المناسب «هى»

۵۰. «دوران»:

- (۱) اسم - مفرد - مذكر / مضاف للمضاف إليه «القمر»
 (۲) مثنى - مذكر / المضاف
 (۳) اسم - مصدر - نونه ليست مكسورة دائماً
 (۴) حروفه الأصلية: «د و ر» - على وزن «فعلان» / مضاف و «القمر» مضاف إليه

۵۱. عین الخطأ فى ضبط حركات الحروف:

- (۱) رَجَعَ الفلاحون إلى بیوتهم! (۲) رأیتُ العَمالَ المَجْدین! (۳) أعرفُ هذینِ الفلاحین! (۴) یَعْمَلُ عَمالٌ كثیرون فى المَصْنَع!

۵۲. ما هو الخطأ للفراغ؟ «الله هو الذى ..... الأرض و أخرج منها أنماها!»

- (۱) صَيَّرَ (۲) خَلَقَ (۳) شَقَّ (۴) أَوْجَدَ

۵۳. عین اسماً على وزن «مُنْفَعَل»:

- (۱) لنا مَعْلَمٌ مَعْتَمَد و نشكر الله لهذه النعمة!
 (۲) على المؤمن أن يكون مُنْفِقٌ أمواله إلى المَحْرُومين!
 (۳) أنظر إلى الشمس التى بها حرارة مُنْتَشِرة!
 (۴) ذاك هو الله الذى أنعمه مُنْهَمرة!

۵۴. عین ما فيه فعل مضارع للنهي:

- (۱) أَلَا تَعْتَقِدُ أَنَّ الامتحانات الكثيرة لا تساعد الطالب؟
(۳) أولادى لا يتوكلون إلا على الله!

- (۲) حينما كنتم راقدین لا تأكلوا طعاماً!
(۴) كان الرجل لا يسوق لأنه يتكلم بالجوال!

۵۵. فى أى عبارة جاء جمع سالم للمؤنث؟

- (۱) نقدر أن نشاهد فى كل مكان آيات ربنا الكريم!
(۳) الكلب يقدر على سماع الأصوات على بعد أربعين قدماً!

- (۲) هذه الشجرة ذات غصون نضرة!
(۴) قد نجد فى آثار بعض الشعراء أبياتاً جميلة ممزوجة بلغتين!

تاریخ

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۵۶. به ترتیب هر یک از آثار «منشور کوروش، کتاب تاریخ ایران باستان، سنگ پالمو» جزء کدام دسته از منابع پژوهش علمی در تاریخ هستند؟

- (۱) دست اول، دست دوم، اصلی (۲) فرعی، اصلی، دست دوم (۳) اصلی، فرعی، دست دوم (۴) دست دوم، دست اول، اصلی

۵۷. کدام گزینه درباره ویژگی‌های تاریخ‌نگاری نوین درست نیست؟

- (۱) در پژوهش‌های نوین تاریخی، تمام جنبه‌های زندگی مردم و جوامع گذشته بررسی می‌شود.
(۲) در تاریخ‌نگاری نوین از یافته‌های علوم و فنون مختلف مانند باستان‌شناسی، جامعه‌شناسی، فلسفه و اقتصاد استفاده می‌شود.
(۳) اساس شیوه تاریخ‌نگاری نوین بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود.
(۴) علم تاریخ به تجزیه و تحلیل زمینه‌ها و علت‌ها و نتایج حوادث تاریخی نمی‌پردازد، بلکه به توصیف وقایع اکتفا می‌کند.

۵۸. به ترتیب صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- (الف) پدید آمدن شیوه نوین در تاریخ‌نگاری معلول پیشرفت‌های فکری و علمی است که در دوره رنسانس در اروپا رخ داد.
(ب) علم تاریخ صرفاً به بررسی و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی می‌پردازد و تحلیل ابعاد فرهنگی و اجتماعی جوامع گذشته مربوط به علوم مردم‌شناسی و جامعه‌شناسی است.

- (ج) بررسی علت وقوع جنگ چالدران و اثرات آن بر حکومت صفوی، از جمله موضوعاتی است که علم تاریخ آن را بررسی می‌کند.
(د) سنگ پالمو تکه‌ای بزرگ از یک ستون سنگی یادبود مربوط به پادشاهی یونان باستان است.

- (۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - ص - غ - غ (۴) غ - غ - ص - ص

۵۹. کدام گزینه در زمینه فواید و کارکردهای مطالعه تاریخ، به موضوع «تقویت حس میهن‌دوستی و هویت ملی» مربوط می‌شود؟

- (۱) نیاکان ما به اتکای آگاهی و دلبستگی به زبان و فرهنگ خویش توانسته‌اند در برابر حوادث عظیمی همچون حمله اسکندر مقدونی و تهاجم ویرانگر مغولان دوام بیاورند.
(۲) رویدادهای تاریخی اگرچه در زمان معینی در گذشته به وقوع پیوسته‌اند، اما آثار و پیامدهای این رویدادها، گذشته، حال و آینده را به یکدیگر پیوند می‌دهد.
(۳) جست‌وجوی شواهد و مدارک تاریخی و تحلیل و تفسیر علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها، قوه درک و مهارت اندیشه‌ورزی را افزایش می‌دهد.
(۴) مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند.

۶۰. تحول علم تاریخ به دنبال وقایع کدام دوره رخ داد و از نظر پژوهشگران رواج و رونق کدام بخش، تأثیر مهمی در شکوفایی و گسترش

علم تاریخ در یونان باستان داشته است؟

- (۱) رنسانس - ادبیات و فلسفه
(۲) رنسانس - هنر و نجوم
(۳) انقلاب فرانسه - جغرافیا و نجوم
(۴) انقلاب صنعتی - ریاضی و نجوم

۶۱. کدام یک از گزینه‌ها به واژه تاریخ به عنوان مجموعه حوادثی که در زمان گذشته بر سر مردم یک کشور آمده است، اشاره دارد؟

- (۱) هنوز تاریخ برگزاری انتخابات شورای دانش‌آموزی مدرسه تعیین نشده است.
(۲) تاریخ باید به شیوه علمی و روشمند نوشته شود.
(۳) تاریخ مصر باستان پر از جنگ و کشورگشایی است.
(۴) تاریخ روابط اقتصادی ایران و هند در دوران زندیه از موضوعاتی است که هنوز مورد بررسی قرار نگرفته است.

۶۲. به ترتیب هر کدام از موارد زیر مرتبط با کدام یک از مراحل پژوهش در تاریخ است؟

- (الف) این مرحله علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می‌کند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می‌شوند.
(ب) بررسی و تحقیق در مورد اینکه «تا چه حد می‌توان به منابع اطمینان کرد» در این مرحله صورت می‌گیرد.
(ج) وجود منابع و اطلاعات کافی و مفید و مؤثر بودن، از جمله مواردی است که می‌بایست در این مرحله رعایت شود.
(د) در این مرحله پژوهشگر می‌تواند کتاب بنویسد و اطلاعات خود را در قالب آن و یا در قالب مقاله منتشر کند.

- (۱) مرحله اول - مرحله سوم - مرحله پنجم - مرحله هفتم
(۲) مرحله دوم - مرحله پنجم - مرحله اول - مرحله ششم
(۳) مرحله دوم - مرحله سوم - مرحله اول - مرحله ششم
(۴) مرحله اول - مرحله پنجم - مرحله سوم - مرحله هفتم

۶۳. قدیمی ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده مربوط به کدام تمدن است؟

(۱) ایران (۲) یونان (۳) روم (۴) مصر

۶۴. کدام گزینه رویدادها را به ترتیب زمان وقوع به درستی بیان کرده است؟

- (۱) به قدرت رسیدن کوروش در پارس، فتح مسالمت آمیز بابل توسط کوروش، صدور منشور کوروش، شکست کراسوس، پیروزی اردشیر ساسانی بر آخرین پادشاه اشکانی
 (۲) شکست کراسوس، به قدرت رسیدن کوروش در پارس، صدور منشور کوروش، فتح مسالمت آمیز بابل توسط کوروش، پیروزی اردشیر ساسانی بر آخرین پادشاه اشکانی
 (۳) به قدرت رسیدن کوروش در پارس، صدور منشور کوروش، شکست کراسوس، فتح مسالمت آمیز بابل توسط کوروش، پیروزی اردشیر ساسانی بر آخرین پادشاه اشکانی
 (۴) پیروزی اردشیر ساسانی بر آخرین پادشاه اشکانی، به قدرت رسیدن کوروش در پارس، شکست کراسوس، فتح مسالمت آمیز بابل توسط کوروش، صدور منشور کوروش

۶۵. با توجه به عبارتهای داده شده هر دو مورد کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) نام آخرین پادشاه اشکانی یزدگرد سوم بود که توسط سپاه ساسانی کشته شد.
 (ب) در گاهشماری اوستایی ماهها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نامگذاری شده بود.
 (ج) حدود دو قرن پس از آنکه پاپ گرگوار سیزدهم دین مسیحیت را رسمیت بخشید، در سال ۵۲۵ م. تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاهشماری رومیان تعیین شد.
 (د) نخستین پرسش تاریخ نگاران این است که علت وقوع یک رویداد تاریخی چه می تواند باشد.
 (ه) بدون آگاهی از زمان روی دادن وقایع تاریخی، رسیدن به درک منطقی و درست از تاریخ امری غیر ممکن است.
- (۱) ب، ه (۲) ج، ب (۳) الف، د (۴) د، ه

جغرافیای ایران

۶۶. چرا جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است؟

- (۱) چون شناخت توانها و ظرفیتهای محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست و جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط مطالعه می کند.
 (۲) زیرا عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی می تواند به اشکال مختلفی صورت گیرد و محیط جغرافیایی حاصل تعامل محیط طبیعی و محیط انسانی است.
 (۳) زیرا فعالیتهای انسانی در محل معینی انجام می شود که آن را مکان می نامند جغرافیا به بررسی و بهبود شرایط مکان می پردازد.
 (۴) زیرا دیدگاه کلنگر و ترکیبی جغرافیا این امکانی را به جغرافیا می دهد که بی نیاز از سایر علوم با مسائل برخورد کند و شرایط زندگی را تغییر دهد.

۶۷. به ترتیب هر یک از موارد «روشهای کمی در جغرافیا»، «کار توگرافی»، «ژئومورفولوژی» مرتبط با کدام یک از علوم است؟

(۱) آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات - هندسه - زمین شناسی (۲) علوم فضایی - زمین شناسی - زیست شناسی
 (۳) آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات - هندسه - زیست شناسی (۴) علوم فضایی - زمین شناسی - آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات

۶۸. به ترتیب بررسی «نقش افزایش دما در نابودی جاذبههای گردشگری جنگل های استان کرمانشاه» و «عوامل بهبود معیشت پایدار روستای چناقرود از دیدگاه ساکنان محلی» و «بافت جمعیت شهر اصفهان و پیش بینی امکان مهاجرپذیری آن» با کدام یک از علوم زیر مرتبط است؟

(۱) هواشناسی - جغرافیای اقتصادی - جغرافیای جمعیت (۲) آب و هواشناسی - اقتصاد - جمعیت شناسی
 (۳) هواشناسی - اقتصاد - جمعیت شناسی (۴) آب و هواشناسی - جغرافیای اقتصادی - جغرافیای جمعیت

۶۹. صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارتهای داده شده در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- (الف) نوع عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی می تواند سبب بقا یا عدم بقای تعادل محیط شود.
 (ب) به مطالعه همه جانبه و جامع پدیدههای طبیعی با ویژگیهای منحصر به فرد آن در یک مکان، دید ترکیبی می گویند.
 (ج) شناخت توانها و ظرفیتهای محیطی مستلزم آگاهی از علم جغرافیا می باشد و بدون آن امکان پذیر نیست.
 (د) پدیده، به یک رویداد جغرافیایی و یا امری اعتباری گفته می شود که می تواند عوارض طبیعی یا ساخته شده توسط انسان باشد.
- (۱) ص - غ - غ - ص (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - ص - غ (۴) غ - ص - ص - غ

۷۰. کدام عبارت در رابطه با تصویر زیر صحیح می‌باشد و چرا یک جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند؟

میدان آزادی - ۴۰ سال پیش

میدان آزادی - امروز

- (۱) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود. - زیرا چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است منوط به این امر است.
- (۲) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود. - زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کند.
- (۳) تداوم روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌های مختلف به صورت جریانی پیوسته در یک مکان، سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود. - زیرا چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است منوط به این امر است.
- (۴) تداوم روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌های مختلف به صورت جریانی پیوسته در یک مکان، سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود. - زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کند.

۷۱. کدام عبارات به ترتیب پاسخی به سؤالات چرا و چطور هستند؟

- (۱) وجود ریزگردهای بیش از حد مجاز در هوا - فصل گرم سال
- (۲) بی‌توجهی به تثبیت خاک - غرب و جنوب‌غربی کشور
- (۳) بی‌توجهی به تثبیت خاک - قطع درختان
- (۴) تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر - از بین رفتن دریاچه‌ها و باتلاق‌ها

۷۲. هر کدام از موارد زیر مرتب با کدام یک از مراحل پژوهش در جغرافیا است؟

- (الف) در این مرحله پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد.
- (ب) پرسش در رابطه با میزان اهمیت پژوهش در این مرحله صورت می‌گیرد.
- (ج) این مرحله به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد.

- (۱) بیان مسئله - بیان مسئله - تدوین فرضیه
- (۲) بیان مسئله - تدوین فرضیه - بیان مسئله
- (۳) جمع‌آوری اطلاعات - تدوین فرضیه - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد
- (۴) جمع‌آوری اطلاعات - بیان مسئله - تدوین فرضیه

۷۳. به ترتیب کویر ریگ جن و سد شاه عباسی، در کدام استان قرار دارند و چهارمین گام از مراحل پژوهش در جغرافیا کدام است؟

- (۱) سمنان - خراسان جنوبی - پردازش اطلاعات
- (۲) کرمان - اصفهان - پردازش اطلاعات
- (۳) سمنان - اصفهان - جمع‌آوری اطلاعات
- (۴) کرمان - خراسان جنوبی - جمع‌آوری اطلاعات

۷۴. کدام گزینه در ارتباط با جغرافیا بیان درستی ندارد؟

- (۱) تأثیر افزایش ارتفاع و کاهش دما بر نوع مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی و جاذبه‌های گردشگری در حوزه آب و هواشناسی صورت می‌گیرد.
- (۲) چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان در جغرافیای اقتصادی بررسی می‌شود.
- (۳) جغرافی‌دان جهت جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد نیاز خود از علم آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات کمک می‌گیرد.
- (۴) تأثیر منابع معدنی یک ناحیه در شکل‌گیری شهرهای صنعتی و نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا در جغرافیای اقتصادی مطالعه می‌شود.

۷۵. تغییر شکل مکان‌ها حاصل چه فرآیندی است؟

- (۱) در دهه‌های اخیر چه فناوری به کمک انسان آمده و سبب شده است که انسان در محیط تأثیر بسیاری بگذارد.
- (۲) در هر مکان روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها به صورت جریانی پیوسته ادامه دارد.
- (۳) با ورود انسان به محیط متعادل طبیعی، زمینه‌های تغییر محیط فراهم می‌شود و هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک می‌کند.
- (۴) انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و محیط طبیعی را به محیط جغرافیایی تبدیل می‌کند.

جامعه‌شناسی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۷۶. شعر «هر ذره که هست اگر غباری است / در پردهٔ مملکت به کاری است» اشاره به کدام یک از گزینه‌های زیر دارد؟
 (۱) کنش انسان (۲) هدف‌دار بودن کنش (۳) فعالیت مخلوقات در جهان (۴) خالق یگانه
۷۷. چرا برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، ارادهٔ انسان نیز ضروری است؟
 (۱) ممکن است فردی به کاری آگاه باشد، ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.
 (۲) کنش به ارادهٔ انسان وابسته است، یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، انجام نمی‌شود.
 (۳) انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.
 (۴) فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود.
۷۸. به ترتیب نوع و پیامد کنش انسانی در مورد «شاد شدن از یک خبر» و «اجازه خواستن از معلم» کدام است؟
 (۱) طبیعی و درونی - ارادی و بیرونی (۲) طبیعی و بیرونی - غیرارادی و درونی
 (۳) غیرطبیعی و درونی - غیرارادی و بیرونی (۴) غیرارادی و درونی - غیرطبیعی و درونی
۷۹. ارزش‌ها از جنس ..... و ..... هستند و هنجارها از جنس ..... و ..... رسیدن به ارزش‌ها هستند.
 (۱) هدف و مقصود - وسیله و روش (۲) هدف و هنجار - وسیله و روش
 (۳) وسیله و روش - مقصود و هدف (۴) هدف و وسیله - مقصود و روش
۸۰. به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم به درستی ارتباط دارد؟
 الف) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگرست.
 ب) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از آن طریق تحقق می‌یابند.
 ج) به مرور از انسان‌ها مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند.
 (۱) کنش اجتماعی - کنش فردی - پدیده‌های اجتماعی (۲) کنش درونی - کنش اجتماعی - پدیده‌های طبیعی
 (۳) کنش درونی - کنش اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی (۴) کنش اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی
۸۱. به ترتیب پاسخ هر یک از موارد در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟
 الف) در کنش اجتماعی آگاهی و ارادهٔ کنشگر ناظر چیست؟
 ب) رابطهٔ کنش اجتماعی با سایر پدیده‌های اجتماعی به چه صورت است؟
 (۱) دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنها - پدیده‌های اجتماعی آثار و پیامدهای کنش اجتماعی هستند.
 (۲) آگاهی فرد و درک او از کنش خود - کنش اجتماعی محصول سایر پدیده‌های اجتماعی است.
 (۳) آگاهی فرد و درک او از کنش خود - پدیده‌های اجتماعی آثار و پیامدهای کنش اجتماعی هستند.
 (۴) دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنها - کنش اجتماعی محصول سایر پدیده‌های اجتماعی است.
۸۲. کدام گزینه در مورد آثار و پیامدهای کنش صحیح نیست؟
 (۱) همهٔ پیامدهای کنش به ارادهٔ افراد انسانی وابسته است.
 (۲) برخی پیامدهای کنش، غیرارادی هستند یعنی به ارادهٔ انسان وابسته نیستند.
 (۳) انسان‌ها کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن انجام می‌دهند.
 (۴) پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی هستند.
۸۳. به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم ارتباط دارد؟
 الف) نتیجهٔ طبیعی کنش
 ب) انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند.
 (۱) پیامد غیرارادی - پدیده‌های اجتماعی (۲) پیامد غیرارادی - کنش‌های انسانی
 (۳) پیامد ارادی وابسته به کنشگر - کنترل اجتماعی (۴) پیامد ارادی - هنجارهای اجتماعی
۸۴. کدام عبارت در مورد پدیده‌های طبیعی و یا اجتماعی نادرست است؟
 (۱) تفاوتی بین پدیده‌های طبیعی و پدیده‌های اجتماعی وجود ندارد.
 (۲) پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجهٔ کنش‌های افراد هستند.
 (۳) پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.
 (۴) پدیده‌های اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای زندگی انسان‌ها و کنش‌های آنها به وجود می‌آورد.
۸۵. ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق ..... تحقق می‌یابند و ..... و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.
 (۱) جامعه‌پذیری - کنش‌های اجتماعی (۲) کنش‌های اجتماعی - جامعه‌پذیری
 (۳) پدیده‌های اجتماعی - جامعه‌پذیری (۴) کنش‌های اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی

منطق

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۸۶. کدام گزینه دربارهٔ تعریف علم منطق صحیح نیست؟

- (۱) منطق علمی ابزاری است که در خدمت سایر علوم می‌باشد.
- (۲) منطق علمی است که به واسطهٔ آن قادر به تشخیص خطاهای ذهنی هستیم.
- (۳) منطق علمی کاربردی است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد.
- (۴) منطق علمی صرفاً نظری است که ذهن انسان به‌طور طبیعی آن را به‌کار می‌بندد.

۸۷. عبارات ذکر شده در کدام گزینه به ترتیب تصور و تصدیق می‌باشد؟

- (۱) صورت اشیاء در ذهن / قاشق فلزی انتقال‌دهندهٔ حرارت
- (۲) لغزش و خطای ذهن / خطای ذهنی با منطق مرتبط است.
- (۳) ارتفاع و میانه در مثلث مساوی‌اند. / به حساب آوردن راستگویی در اصول اخلاقی
- (۴) ارم بزرگ‌ترین شهربازی در خاورمیانه نیست. / برهان نظم پیرامون اثبات وجود خداوند است.

۸۸. منطق برای ..... از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و به‌وسیلهٔ آن می‌توان ..... پرداخت. منطق همچون ..... برای ..... است.

- (۱) خطاهای اندیشه - به لغزش خطاهای ذهنی - سیستم‌های کنترلی - هشدار مغالطات
- (۲) علوم - به بررسی شیوه‌های استدلال - شاقول نباتی - ایجاد بنای فکری مستحکم
- (۳) فلسفه - به ارزیابی اندیشه‌های فلسفی - ابزار - سایر علوم
- (۴) خطاهای اندیشه - به بررسی افکار مغالطی - سیستم‌های کنترلی - هشدار

۸۹. کدام مورد دربارهٔ اندیشیدن نادرست است؟

- (۱) ذهن انسان همواره در معرض لغزش قرار دارد.
- (۲) انسان معمولاً در استدلال‌های پیچیده یا تعریف دقیق دچار اشتباه می‌شود.
- (۳) ذهن انسان به‌صورت ارادی براساس قواعدی می‌اندیشد.
- (۴) منطق‌دانان قواعد اندیشیدن را کشف کرده و در اختیار ما قرار دادند.

۹۰. با توجه به عبارات کدام گزینه درست می‌باشد؟

(الف) اگر نوزاد دختر نباشد، پسر است.	(ب) آب: مایعی بدون بو و رنگ
(ج) دارایی: از مرکبات دارای پوست سبز	(د) هوا به خاطر جسم بودن دارای وزن است.
(۱) (الف) و (ب)، هر دو تعریف / (د) و (ج)، هر دو استدلال	(۲) (د) و (ب)، هر دو استدلال / (الف) و (ج)، هر دو تعریف
(۳) (الف) و (د)، هر دو استدلال / (ب) و (ج)، هر دو تعریف	(۴) (ج) و (ب)، هر دو استدلال / (الف) و (د)، هر دو تعریف

۹۱. کدام عبارت درست است؟

- (۱) در تصدیق «گر صبر کنی ز غوره حلواسازی» ارتباط این جمله با چیستی آن مهم است.
- (۲) منطق چون ابزاری برای سایر علوم است پس تبحر در آن ضروری است.
- (۳) انواع علم و آگاهی بشر به دو حیطهٔ کلی و جزئی تقسیم می‌شود.
- (۴) در تقسیم‌بندی دانش بشری با واقعیت داشتن یا نداشتن آنچه که در اولویت قرار می‌گیرد، کاری نداریم.

۹۲. در کدام گزینه دلالت التزامی وجود ندارد؟

- (۱) خانه‌ام را فروختم.
- (۲) علی در درس شیمی نمرهٔ قبولی گرفت.
- (۳) کتاب‌های علوم انسانی حفظی هستند.
- (۴) سارا از کادوهای تولد خود خوشش آمده است.

۹۳. تفاوت میان دو عبارت «صبحی که زود شد» و «اسب تک‌شاخ روستا» چیست؟

- (۱) تفاوتی وجود ندارد؛ زیرا در تصور بودن واقعیت داشتن یا نداشتن آن گزاره ملاک نیست.
- (۲) تفاوت وجود دارد؛ چون در یکی حکم وجود دارد، ولی در دیگری حکم وجود ندارد.
- (۳) تفاوتی وجود ندارد؛ آنچه در هر دو مهم است؛ استدلال منطقی آن می‌باشد.
- (۴) تفاوت وجود دارد؛ چون یکی واقعیت بیرونی است ولی دیگری تنها یک گزارهٔ خیالی و فرضی است.

۹۴. در عبارت زیر چه نوع مغالطه‌ای رخ داده‌است؟

(۱) اشتراک لفظ	(۲) نگارش کلمات	(۳) ابهام در مرجع ضمیر	(۴) توسل به معنای ظاهری

۹۵. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) مغالطهٔ اشتراک لفظ و توسل به معنای ظاهری ناشی از خطا در حیطهٔ زبان است و مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی از خطا در حیطهٔ معنا و ذهن ایجاد می‌شود.
- (۲) مغالطه‌های اشتراک لفظ، توسل به معنای ظاهری و شیوهٔ نگارشی کلمات ناشی از خطا در حیطهٔ زبان است که به خطای ذهن منجر می‌شود.
- (۳) مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات و اشتراک لفظ ناشی از خطا در الفاظ و زبان است و مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری نیز ناشی از خطا در حیطهٔ ذهن و معنا است.
- (۴) مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری و شیوهٔ نگارشی کلمات ناشی از خطا در حیطهٔ خارج و زبان است و مغالطهٔ اشتراک لفظ ناشی از خطا در حیطهٔ زبان و ذهن است.

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۶ آبان ۱۴۰۱

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۱)	نسیم اکبری	پیمان شویی - رضا کلاهدوز	نگین رستمی کیا - زهرا پروین پرستو رهاب - محمد کاووسی سمانه ریحانی - ستاره نوبخت
۲	اقتصاد	آیدانا رستمی - علیرضا هاشمی سنجانی		
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	مرتضی کلاشلو	سلیمان شاوله - سیما کنفی	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	کاظم غلامی	آریا ذوقی	
۵	تاریخ (۱)	مهرداد امجدیان - پیمان بیگدلی - معین الدین تقی زاده ناهید جوهریان - سهیلا سادات رضوی - مائده سادات شاهمرادی روشنک عزتی - حمید نظری		
۶	جغرافیای ایران			
۷	جامعه‌شناسی (۱)			
۸	منطق			

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - رقیه اسدیان - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - زهرا پروین - معین الدین تقی زاده - مهرداد شمسی

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۴ صحیح است.

مساحت مربع به قطر x برابر مساحت لوزی با قطر x است: $S_1 = \frac{x^2}{2}$
 مساحت دایره به شعاع r از رابطه $S_2 = \pi r^2$ به دست می آید:
 $S_2 = \pi \left(\frac{x}{\sqrt{\pi}}\right)^2 = x^2$
 مجموع مساحتها برابر ۶ است:

$$S_1 + S_2 = \frac{x^2}{2} + x^2 = \frac{3}{2}x^2 = 6$$

بنابراین $x = 2$

۲. $x^2 = \text{ضلع مربع} \Rightarrow x^2 = (\text{ضلع مربع})^2 + (\text{ضلع مربع})^2$: رابطه فیثاغورس

$$x = 2 \Rightarrow \text{ضلع مربع} = \sqrt{\frac{4}{2}} = \sqrt{2}$$

$$\text{محیط مربع} = 4 \times \text{ضلع مربع} = 4\sqrt{2}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۵)

۲. گزینه ۴ صحیح است.

اتحاد مربع کامل بوده و الگوی آن $a^2 + 2ab + b^2 = (a+b)^2$ است.
 بنابراین در جای خالی عبارت «دو برابر اولی در دومی» جایگزین می شود:

$$2(x) \left(-\frac{4}{5}\right) = -\frac{8}{5}x$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۹)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا کل عبارتها را در یک سمت جمع می کنیم:

$$(x+2)(x+3) - (x+2) = 0$$

از عامل $(x+2)$ فاکتور می گیریم:

$$(x+2)[x+3-1] = 0$$

نکته: اگر $A \times B = 0$ حداقل یکی از دو عامل A یا B صفر هستند. پس:

$$x+2=0 \Rightarrow x=-2$$

$$x+2=0 \Rightarrow x=-2$$

معادله یک ریشه مضاعف $x = -2$ دارد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۱)

۴. گزینه ۱ صحیح است.

برای نوشتن معادله درجه دوم با داشتن دو ریشه

$$x^2 - (\text{مجموع دو ریشه})x + (\text{حاصلضرب دو ریشه}) = 0$$

$$x^2 - (-2+1)x + (-2)(1) = 0$$

$$x^2 + x - 2 = 0$$

که با ضرب هر عدد ثابتی در کل معادله، شکل دیگری از معادله ایجاد می شود. اما گزینه (۱) پس از مرتبسازی به شکل $x^2 - x - 2 = 0$ بوده که اشتباه است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۲)

۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینهها:

(۱) تنها عددهای نامنفی زیر رادیکال با فرجه زوج می توانند باشند:

$$\{k \in \mathbb{R} \mid \sqrt{k} \leq 0\} = \{0\}$$

(۲) تمام عددهای حقیقی نامنفی را شامل می شود:

$$\{k \in \mathbb{R} \mid \sqrt{k} \geq 0\} = \mathbb{R}^+ \cup \{0\}$$

$$k^2 + 1 = 0 \Rightarrow k^2 = -1 \Rightarrow k = -1 \Rightarrow \{-1\} \quad (۳)$$

تنها عدد -1 در این مجموعه قرار دارد.

(۴) تنها عضو این مجموعه عدد ۱ است.

$$\{k \in \mathbb{N} \mid k \leq 1\} = \{1\}$$

بنابراین گزینه ۳ اگر به جای k قرار داده شود، معادله به شکل

$$-1 = (x-2)^2 \Rightarrow x-2 = \pm 1 \Rightarrow x = 1 \text{ یا } 3$$

مضاعف و گزینههای (۲) و (۴) ریشههای متفاوت خواهند داشت.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۲)

۶. گزینه ۳ صحیح است.

ابتدا مقدار $x = 1$ را در معادله جایگزین می کنیم:

$$x = 1 \Rightarrow 1^2 + m \times 1 - 3m = 0 \Rightarrow -2m = -1 \Rightarrow m = \frac{1}{2}$$

نکته: یادتان باشد ریشه یک معادله در آن معادله صدق می کند.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۲)

۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینهها:

$$x^3 - 9x = 0 \xrightarrow{\text{فاکتورگیری}} x(x^2 - 9) = 0 \quad (۱)$$

$$(۳) \text{ جواب} \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = 3 \\ x = -3 \end{cases} \Rightarrow x(x-3)(x+3) = 0 \Rightarrow \text{تجزیه به کمک اتحاد مزدوج}$$

(۲) این عبارت تساوی یک اتحاد بوده و به ازای تمام مقادیر x همواره

جواب دارد. (بی شمار جواب)

$$(۳) \text{ تنها (یک جواب) دارد.} \quad x^5 = 1 \Rightarrow x = 1$$

(۴) به کمک تجزیه شروع به حل می کنیم:

$$x^2 - 16 = 0 \Rightarrow (x^2 - 4)(x^2 + 4) = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه به کمک اتحاد مزدوج}}$$

غیر قابل تجزیه مزدوج

$$\Rightarrow (x-2)(x+2)(x^2+4) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x-2=0 \Rightarrow x=2 \\ x+2=0 \Rightarrow x=-2 \\ x^2+4=0 \text{ بدون جواب} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x=2 \\ x=-2 \end{cases} \text{ (جواب ۲)}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۱)

۸. گزینه ۱ صحیح است.

ریشه معادله در معادله صدق و تساوی عددی ایجاد می کند:

$$x = -3 \Rightarrow (-3)^2 + a(-3) - 18 = 0$$

با حل معادله مقدار a به دست می آید:

$$\Rightarrow a = -3$$

با جایگذاری مقدار a در معادله $x^2 + ax - 18 = 0$ می توان با حل معادله

جواب دیگر آن را به دست آورد (در صورت موجود بودن دو جواب):

$$a = -3 \Rightarrow x^2 - 3x - 18 = 0$$

تجزیه به کمک اتحاد جمله مشترک:

$$\Rightarrow (x-6)(x+3) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x=6 \\ x=-3 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۰)

۹. گزینه ۲ صحیح است.

روش اول: اگر $a^2 = b^2$ ، آنگاه $a = \pm b$

$$\Rightarrow (x-1)^2 = (1-\sqrt{2})^2 \Rightarrow x-1 = \pm(1-\sqrt{2})$$

$$\left. \begin{aligned} (1) x-1 &= 1-\sqrt{2} \Rightarrow x=2-\sqrt{2} \\ (2) x-1 &= -1+\sqrt{2} \Rightarrow x=\sqrt{2} \end{aligned} \right\} (+)$$

$$\xrightarrow{\text{مجموع جوابها}} 2-\sqrt{2}+\sqrt{2}=2$$

روش دوم:

$$\Rightarrow (x-1)^2 = (1-\sqrt{2})^2 \Rightarrow (x-1)^2 - (1-\sqrt{2})^2 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{مزدوج}} ((x-1) - (1-\sqrt{2}))((x-1) + (1-\sqrt{2})) = 0$$

$$\left. \begin{aligned} x-1-1+\sqrt{2} &= 0 \Rightarrow x=2-\sqrt{2} \\ x-1 &= -1+\sqrt{2} \Rightarrow x=\sqrt{2} \end{aligned} \right\} (+)$$

$$\xrightarrow{\text{مجموع جوابها}} 2-\sqrt{2}+\sqrt{2}=2$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۰)

۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

$$2x+9=12x \Rightarrow 9=10x \Rightarrow x=\frac{9}{10} \Rightarrow \frac{\frac{9}{10}}{\frac{9}{10}} = \frac{100}{81}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰)

۱۱. گزینه ۴ صحیح است.

$$a^2 - b^2 = (a+b)(a-b) \quad \text{مزدوج}$$

$$(x+1)^2 - (x-1)^2 = (x+1+x-1)(x+1-(x-1))$$

$$(x+1)^2 - (x-1)^2 = 2x(2) = 4x$$

چون اتحاد همیشه برقرار است پس به ازای هر مقدار x برقرار است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۰)

۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

سن پسر $x =$

$$\text{سن پدر} = 3x + 5$$

$$\text{سن پدر و پسر} = 3x + 5 + x = 53 \Rightarrow x = 12$$

$$\left. \begin{aligned} \text{سن پدر} &= 3(12) + 5 = 41 \\ \text{سن پسر} &= 12 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 41 \times 12 = 492$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۱۰)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

$$3x^2 + 1 - 2 + x^2 - 2x = 0 \Rightarrow \frac{4x^2}{(2x)^2} - 2x - 2 = 0$$

$$\xrightarrow{\text{اتحاد جمله مشترک}} (2x+1)(2x-2) = 0$$

$$\left\{ \begin{aligned} 2x+1 &= 0 \Rightarrow x = -\frac{1}{2} \\ 2x-2 &= 0 \Rightarrow x = 1 \end{aligned} \right.$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

$$1) \quad 2(x-2)^2 = 0 \Rightarrow x=2 \quad \text{ریشه مضاعف}$$

$$2) \quad x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x = \pm 2 \quad \text{دو ریشه متمایز}$$

$$3) \quad x(x-2) - 2(x-2) = 0 \Rightarrow (x-2)(x-2) = 0 \Rightarrow x=2 \quad \text{ریشه مضاعف}$$

$$4) \quad x^2 - 4x + 4 = 0 \Rightarrow (x-2)^2 = 0 \Rightarrow x=2 \quad \text{ریشه مضاعف}$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۲۲)

۱۵. گزینه ۳ صحیح است.

$$\frac{1}{4}(10x-6) = (6x-5) \xrightarrow{\times 4} 10x-6 = 4(6x-5)$$

$$\Rightarrow 10x-6 = 24x-20 \Rightarrow 10x-24x = -20+6$$

$$\Rightarrow -14x = -14 \Rightarrow x=1$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۲ صحیح است.

سه مورد از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

(الف) پیرانگیزه: نظم و انضباط، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

(ب) یادگیرنده: می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(ج) سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۶)

۱۷. گزینه ۱ صحیح است.

گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) درست هستند.

دارایی هر شرکت سهامی به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند؛ اما نحوه

اداره آنها براساس هر نفر یک رأی است اما توزیع سود احتمالی به نسبت

سرمایه هر عضو است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۹)

۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

$$\frac{3}{100} \times 20000 = 600 \quad \text{(الف)}$$

(ب) شرکت تعاونی - کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های

اعضا تشکیل می‌شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آنها کمک می‌کند.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

۲۰. گزینه ۳ صحیح است.

(الف) در سازمان تولید، مشخص می‌شود که مالک محصول یا کالای

نهایی که به مشتری عرضه می‌شود، کیست.

(ب) درست است.

(ج) در کسب‌وکار شخصی مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی

وجود دارد.

(د) درست است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۶)

۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) عده خاصی از افراد می‌توانند یک کسب و کار جدید را راه‌اندازی

کنند. کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت ابتکار عمل را

داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا

خدمتی را تولید کند.

(ب) کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت یا عدم

موفقیت روبه‌رو شود.

(ج) احتمال موفقیت و سودآوری انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی

و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴ و ۵)

۲۲. گزینه ۲ صحیح است.

ریال $18,000,000 = 12 \times 10 \times 150,000$: حقوق سالانه

ریال $8,640,000 = 12 \times 720,000$: اجاره سالانه

ریال $3,600,000 = \frac{1}{5} \times 18,000,000$: استهلاک

سود + هزینه = درآمد $\Rightarrow$ سود = هزینه - درآمد

$(18,000,000 + 8,640,000 + 4,100,000 + 3,600,000) + 49,570,000 = 83,900,000$ ریال

قیمت $\times$ تعداد فروخته شده = درآمد

ریال $100,000 = \frac{83,900,000}{839}$ = قیمت $\Rightarrow$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۸ و ۹)

۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

الف) دولت برای شرکت‌ها قوانینی دارد تا به سرمایه‌گذاران اطمینان بدهد و کمک کند تا فریب نخورند. پذیرش و عمل به چنین قوانینی زمان‌بر و پرهزینه است.

ب) سهامداران بالاترین مرجع قانونی هستند.

ج) امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی از طریق افزایش سهامداران و یا افزایش سرمایه آنها و یا وام‌های بانکی است.

د)

درصد مالکیت $\times$ تعداد سهام کل = تعداد سهام مالک

$340,000 = 40\% \times 850,000$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

اگر کسی بخواهد با آنها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شکردها او را از پای درمی‌آورد و سود خودشان را حفظ می‌کنند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۹)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

منافع هر یک از محصولات را محاسبه می‌کنیم.

تومان $450,000 = 450 \times 1000$: گندم

تومان $400,000 = 500 \times 800$: جو

تومان $320,000 = 800 \times 400$: سیب‌زمینی

تومان $270,000 = 900 \times 300$: پیاز

منفعت بیشتر مربوط به گندم است. پس انتخاب محصول با گندم است و هزینه فرصت اولین منفعت صرف‌نظر شده که رقم $400,000$ تومان مربوط به جو است.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

علوم و فنون ادبی

۲۶. گزینه ۴ صحیح است.

لحن شعر در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) کوبنده، با ریتم کوتاه و رجزگونه است.

لحن شعر در بیت گزینه (۴) آرام و تعلیمی است و به نکته‌های اخلاقی و تربیتی اشاره دارد.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۳)

۲۷. گزینه ۱ صحیح است.

در بیت گزینه (۱)، لحن رجزگونه و حماسی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) پرهیز از حرص (تعلیمی)

(۳) توجه به ضعیف و زبردست (تعلیمی)

(۴) تأکید بر معرفت باطنی (تعلیمی)

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۳)

۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

هوشیاری و اغتنام فرصت و خوشی‌های زودگذر از نکات فکری متن است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کاربرد شبکه معنایی (زبانی)، ترکیبات تازه (زبانی)

(۳) آوردن تمثیل (ادبی)، کاربرد لغات عربی (زبانی)

(۴) واژه‌های متضاد (غریب، قریب) ادبی، ردیف‌های طولانی (ادبی)

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۴)

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

کاربرد واژگان متضاد از نکات ادبی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۵)

۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

«سرشته‌اند» و «لگد خورده است» امروز نیز کاربرد دارد و تاریخی نیست. (علوم و فنون دهم، صفحه ۱۴)

۳۱. گزینه ۴ صحیح است.

وزن امری حسی است و بیرون از ذهن انسان وجود ندارد و وسیله ادراک وزن، حواس ما است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) هر چیزی که ..... می‌تواند یک متن باشد.

(۲) زدن عینک زیبایی‌شناسی ..... از نکات ادبی است.

(۳) ایجاد انگیزه و پویایی ..... از نکات فکری است.

(۴) روسفید برآمدن کنایه از سرافراشته شدن اوست و ضرب‌المثل است. (علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۹)

۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

مفهوم کلی بیت گزینه ۲: ناتوانی در شناخت خدا

مفهوم کلی بیت گزینه‌های ۱، ۳ و ۴: آفریده‌های خداوند آشکار است، ولی خداوند از دیده‌ها پنهان است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۰)

۳۴. گزینه ۱ صحیح است.

مفهوم کلی بیت گزینه ۱: عشق مایه حیات و زندگی است.

مفهوم کلی بیت‌های گزینه‌های ۲، ۳ و ۴: پویایی و تحرک است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۹)

۳۵. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه (۳) شاعر از تکرار منظم موسیقی بهره نبرده است و پاره‌های موسیقی و تقسیم‌بندی آوایی نامنظم است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۳)

۳۶. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) شعر در قالب مثنوی است (هر بیت قافیه‌ای جداگانه دارد و قافیه دو مصراع یکی است).

(۲) «زنده» و «درزی» کلمات کهنه و کهن هستند.

(۳) «بسوخت» و «همی بایست» ساختار تاریخی دارند و کاربرد تاریخی فعل هستند.

(۴) در متن واژه‌ها بیشتر فارسی است و کلمات غیرفارسی کم به کار رفته است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) لحن بیت مناجات است.
- ۲) لحن عاشقانه و عاطفی است.
- ۳) لحن تعلیمی است.
- ۴) لحن روایی و داستانی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۳)

۳۸. گزینه ۱ صحیح است.

بیت گزینه (۱) از حافظ شیرازی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۱۰ تا ۲۵)

۳۹. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه (۱) به نکته اخلاقی و تواضع اشاره شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) واژه‌های شمع، مهر، سوز دل شعر را غنایی و عاشقانه کرده است.
- ۳) لحن شعر رجزگونه و کوبنده است.
- ۴) روشمندی در به دست آوردن گنج (تعلیمی)

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۸)

۴۰. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی بیت‌ها:

- الف) به مال اندک دنیا قناعت کن (خردمندی)
- ب) از آسمان به دریا و زمین آمدن (تواضع و فروتنی)
- ج) بی‌خبری و غایب بودن در حضور معشوق (مدهوشی)
- د) صدای سم اسبان به آسمان رسید (شدت جنگ)

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳)

عربی، زبان قرآن

۴۱. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: «رَبَّنَا» پروردگارا (رَدّ گزینه‌های ۲ و ۳) / «لَا تَجْعَلْنَا»: ما را قرار مده (رَدّ گزینه‌های ۲ و ۳) / «مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ»: همراه قوم ستمگر (رَدّ گزینه‌های ۲ و ۴) ← دقت کنید که «الظَّالِمِينَ» صفت «الْقَوْمِ» است و صفت باید به صورت مفرد ترجمه شود!

(عربی دهم، صفحه ۱۱)

۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: «كَأَنَّ»: گویی (رَدّ گزینه ۱) / «هَذِهِ السَّمَاءُ»: این آسمان (رَدّ گزینه‌های ۲ و ۴؛ این عبارت یک جمله کامل نیست!) / «قَدْ تَزَيَّنْتَ»: تزیین شده است (رَدّ گزینه ۱) / «بِأَنْجَمِ كَالدَّرِّ الْمُنْتَشِرَةِ»: با ستارگانی هم چون مرواریدهای پخش شده (رَدّ گزینه‌های ۲ و ۴) / «لَعَلَّنَا نَعْقِلَ»: امید است که خردورزی کنیم (رَدّ گزینه ۲)

۴۳. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: «أَنْظُرُ»: نگاه کن، بنگر / «الْأَشْجَارُ الْكَثِيرَةَ فِي الْحَدِيقَةِ»: درخت‌های بسیار در باغ (رَدّ گزینه‌های ۱ و ۴) / «كَيْفَ نَمْتُ مِنْ حَبَّةٍ»: چگونه از یک دانه رشد کرده (رَدّ گزینه ۲) / «غُصُونُهَا نُضْرَةٌ»: شاخه‌هایشان تر و تازه هستند (رَدّ گزینه‌های ۱ و ۲)

(عربی دهم، صفحه ۳)

۴۴. گزینه ۱ صحیح است.

خطاهای این گزینه:

بدان (معادل «أعلم» می‌دانم «نیست!») - پیراهن‌های «فُستَان» پیراهن «مفرد است نه جمع! ضمناً باید به صورت نکره بیاید ص: پیراهنی)

۴۵. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: این باران: «هذا المطر» (رَدّ سایر گزینه‌ها) / می‌تواند: «يقدر» (رَدّ گزینه ۳) / زمین: «الأرض» / پس از غبار آلودگی: «بعد الاغبار» (رَدّ گزینه‌های ۳ و ۴) / سرسبز: «مخضرة» / گرداند: «أن يصير» (رَدّ گزینه‌های ۲ و ۳)

۴۶. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه عبارت: «سخن مانند دارو است؛ مقدار کمش سود می‌رساند و مقدار زیاد آن کشنده است!»

مفهوم عبارت: «گزیده گویی و پرهیز از پر حرفی»

(عربی دهم، صفحه ۱۲)

ترجمه متن:

«تقویم هجری همان است که به آن تقویم اسلامی اطلاق می‌شود. آن تقویم قمری است که بر گردش ماه تکیه می‌کند برای تعیین ماه‌ها و ماه قمری همان مدت زمانی است که ماه در آن یک دور کامل به دور زمین می‌چرخد و مسلمانان آن را در هر مکانی به کار می‌گیرند تا مناسبات دینی را تعیین کنند. هجرت رسول (ﷺ) از مکه به مدینه آغازی برای سال قرار داده شد.

تقویم هجری پس از پیدایش اسلام به وجود آمد، اما اسامی ماه‌ها و تقویم قمری از روزهای (دوره) جاهلیت به کار گرفته می‌شدند.

۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) تقویم هجری همان است که آن را تقویم اسلامی می‌نامیم.
- ۲) ماه قمری همان مدتی است که زمین به دور ماه می‌چرخد.
- ۳) ماه‌های قمری از دوران جاهلیت به کار گرفته می‌شدند.
- ۴) مسلمانان تقویم هجری را برای مناسبات مذهبی به کار می‌گیرند.

۴۸. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) زیرا آن به هنگام گردش ماه در دوره جاهلیت به وجود آمد.
- ۲) به خاطر هجرت رسول (ﷺ) از مکه به مدینه.
- ۳) برای تعیین ماه‌های قمری در هر جایی.
- ۴) زیرا ماه یک دور کامل دور زمین می‌چرخد.

۴۹. گزینه ۱ صحیح است.

خطای این گزینه: للمخاطب (با توجه به معنای متن، «تستخدم» برای غایب به کار رفته است نه مخاطب!)

۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

خطای این گزینه: مثنی «دوران: گردش» مفرد است نه مثنی!

۵۱. گزینه ۴ صحیح است.

جمع‌های مذکر سالم همواره به «ون» و «ین» ختم می‌شوند پس «کثیرون» غلط است و باید «کثیرون» باشد.

۵۲. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه عبارت: «خداوند همان کسی است که زمین را ... و از آن میوه‌هایش را خارج کرد!»

ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) گرداند (۲) آفرید (۳) شکافت (۴) پدید آورد

(عربی دهم، صفحه ۴)

۵۳. گزینه ۴ صحیح است.

سه حرف اصلی کلمه «مُنْهَمَر»، «ه م ر» می باشد بنابراین وزن این کلمه، «مُنْفَعْل» می باشد!
در سایر گزینه ها، «مُعْتَمَد» بر وزن «مُفْتَعْل»، «مُنْفَعْل» بر وزن «مُفْعَل» و «مُنْتَشِرَة» بر وزن «مُفْتَعْل» می باشد. دقت کنید که «ن» در «مُنْفَعْل» و «مُنْتَشِرَة» جزو حروف اصلی می باشد!

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

در این عبارت «لا تَأْكُلُوا» فعل نهی است. در سایر گزینه ها به ترتیب «لَا تَعْتَدُوا»، «لَا تُسَاعِدُوا»، «لَا يَتَوَكَّلُونَ» و «لَا يَسُوقُوا» فعل نفی هستند!

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

کلمه «آیات» جمع مؤنث سالم و مفرد آن «آیه» است. در گزینه ۲، «ذات» مفرد، در گزینه ۳ «أصوات» جمع مکسر «صوت» و در گزینه ۴ «أبیات» جمع مکسر «بیت» است.

(عربی دهم، صفحه ۱۳)

تاریخ

۵۶. گزینه ۱ صحیح است.

پاسخ تشریحی:
منابع دست اول یا اصلی: به همه آثاری گفته می شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک ترین زمان به وقوع آن، نوشته شده اند؛ مثل منشور کوروش و سنگ نوشته پالمو.
منابع دست دوم یا فرعی: به همه تحقیقات و آثاری گفته می شود که بر پایه منابع دست اول پدید آمده اند؛ مثل کتاب تاریخ ایران باستان

(تاریخ دهم، صفحه های ۸ و ۹)

۵۷. گزینه ۴ صحیح است.

علم تاریخ نگاری نوین به توصیف وقایع اکتفا نمی کند بلکه به زمینه ها و علت ها هم می پردازد.

(تاریخ دهم، صفحه ۵)

۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

تشریح موارد نادرست:
(ب) علم تاریخ به بررسی و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی شود، بلکه همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری جوامع گذشته را در بر می گیرد.
(د) سنگ پالمو، تکه ای بزرگ از یک ستون سنگی یادبود مربوط به پادشاهی کهن مصر است.

(تاریخ دهم، صفحه های ۳ تا ۵)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

در سایر گزینه ها، گزینه های (۲) و (۴) به بهره گیری از گذشته برای حال و آینده اشاره دارد. گزینه (۳) هم مربوط به موضوع منبع شناخت و تفکر است.
(تاریخ دهم، صفحه های ۹ تا ۱۱)

۶۰. گزینه ۱ صحیح است.

به دنبال پیشرفت های فکری و علمی دوره رنسانس، به تدریج علم تاریخ متحول شد. از نظر پژوهشگران رواج و رونق ادبیات و فلسفه، تأثیر مهمی در شکوفایی و گسترش علم تاریخ در یونان باستان داشته است.
(تاریخ دهم، صفحه ۵)

۶۱. گزینه ۳ صحیح است.

در سایر گزینه ها، گزینه (۱) به واژه تاریخ به عنوان تقویم پرداخته است و گزینه های (۲) و (۴) مربوط به واژه تاریخ به عنوان علمی برای تحلیل رویدادهای گذشته براساس شواهد و مدارک است.

(تاریخ دهم، صفحه ۲)

۶۲. گزینه ۳ صحیح است.

تشریح موارد:

(الف) این مرحله علاوه بر آنکه هدف پژوهش را مشخص می کند، مانع از بیراهه رفتن پژوهشگر از مسیر درست پژوهش می شوند: مربوط به مرحله دوم یعنی تدوین پرسش های تحقیق است.

(ب) بررسی و تحقیق در مورد اینکه «تا چه حد می توان به منابع اطمینان کرد» در این مرحله صورت می گیرد: مربوط به مرحله سوم یعنی شناسایی منابع است.

(ج) وجود منابع و اطلاعات کافی و مفید و مؤثر بودن از جمله مواردی است که در این مرحله باید رعایت شود: مربوط به مرحله اول یعنی انتخاب موضوع است.

(د) در این مرحله پژوهشگر می تواند کتاب بنویسد و اطلاعات خود را در قالب آن و یا در قالب مقاله منتشر کند: مربوط به مرحله ششم یعنی گزارش یافته های پژوهش است.

(تاریخ دهم، صفحه های ۶ و ۷)

۶۳. گزینه ۴ صحیح است.

قدیمی ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ نوشته ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد.

(تاریخ دهم، صفحه ۲)

۶۴. گزینه ۱ صحیح است.

ترتیب رویدادها از جهت زمان وقوع به این گونه است: به قدرت رسیدن کوروش در پارس، فتح مسالمت آمیز بابل توسط کوروش، صدور منشور کوروش، شکست کراسوس، پیروزی اردشیر ساسانی بر آخرین پادشاه اشکانی
(تاریخ دهم، صفحه ۱۶)

۶۵. گزینه ۱ صحیح است.

تشریح موارد نادرست:

(الف) یزدگرد سوم نام آخرین پادشاه ساسانی بود که به مرگ طبیعی مُرد.
(ج) حدود دو قرن پس از آنکه امپراتور روم دین مسیحیت را رسمیت بخشید، در سال ۵۲۵ م. تولد حضرت مسیح به عنوان مبدأ گاه شماری رومیان تعیین شد. حدود ۱۰۰۰ سال بعد، پاپ گرگوار سیزدهم، به کمک منجمان، بار دیگر گاه شماری مسیحیان را اصلاح کرد. گاه شماری مسیحی، امروزه به نام گاه شماری میلادی شناخته می شود.
(د) نخستین پرسش تاریخ نگاران این است که رویدادهای تاریخی در چه زمانی و کجا رخ داده اند.

(تاریخ دهم، صفحه های ۱۲، ۱۳، ۱۵ و ۱۶)

جغرافیا

۶۶. گزینه ۱ صحیح است.

از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط مطالعه و بررسی می کند بنابراین شناخت توان ها و ظرفیت های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست، پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

(جغرافیا دهم، صفحه ۵)

۶۷. گزینه ۱ صحیح است.

روش های کمی در جغرافیا: آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات
کارتوگرافی: هندسه

ژئومورفولوژی: زمین شناسی

(جغرافیا دهم، صفحه ۳)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.

اینکه «با افزایش ارتفاع دما کاهش می‌یابد» یک اصل هواشناسی است ولی بررسی تأثیر این رابطه بر مکان و زندگی انسان نظیر: نوع مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی، جاذبه‌های گردشگری و ... در حوزه آب و هواشناسی است.

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می‌کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه‌های انسانی در مکان‌های مختلف در رابطه با محیط زندگی‌شان می‌پردازد.

مطالعه بافت جمعیت شهر، میزان رشد آن و پیش بینی امکان مهاجرپذیری مرتبط با «جغرافیای جمعیت» می‌باشد.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۳ و ۴)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

تشریح موارد نادرست:

ب) به مطالعه همه جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان، دید ترکیبی می‌گویند.

د) پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می‌شود که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان ساخت باشد.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

۷۰. گزینه ۲ صحیح است.

تصویر داده شده نشان می‌دهد که انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کند.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۴ و ۷)

۷۱. گزینه ۴ صحیح است.

چرا ← علت وقوع پدیده ← تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر
چطور ← بررسی سیر تکوین و تحول پدیده ← قطع درختان - از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها، واحدها

(جغرافیا دهم، صفحه ۸)

۷۲. گزینه ۱ صحیح است.

نکته مورد توجه: در مرحله «طرح سوال و بیان مسئله» این است که پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ به عبارت دیگر، مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است. او با این کار نسبت به موضوع، اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند و مهم‌تر از همه، پی می‌برد سؤالی که برایش پیش آمده قبلاً پاسخ داده شده است یا خیر.

در مرحله «طرح سوال و بیان مسئله»، پژوهشگر از خود می‌پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد؟

«فرضیه سازی» یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۱۰)

۷۳. گزینه ۱ صحیح است.

کویر ریگ جن در استان سمنان و سد شاه عباسی در استان خراسان جنوبی در شهر طبس قرار دارد و چهارمین گام از مراحل پژوهش در جغرافیا پردازش اطلاعات است.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۵، ۶ و ۹)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.

تولید و توزیع کالاها و خدمات، نظام‌های اقتصادی و عرضه و تقاضا را علم اقتصاد مطالعه می‌کند، نه جغرافیای اقتصادی.

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۱ و ۲)

۷۵. گزینه ۲ صحیح است.

روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پدیده‌ها به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان‌ها می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه ۴)

جامعه‌شناسی

۷۶. گزینه ۳ صحیح است.

تمام مخلوقات در جهان کاری انجام می‌دهند: ماه به دور زمین می‌چرخد، آب در جویبار روان است، درخت برگ و بار می‌دهد و ..... این جملات بیانگر فعالیت مخلوقات در جهان است که متفاوت از فعالیت است که انسان انجام می‌دهد. در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد «کنش» و به انجام دهنده آن «کنشگر» می‌گویند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۳)

۷۷. گزینه ۱ صحیح است.

برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است زیرا ممکن است فردی به کاری آگاه باشد، ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۴)

۷۸. گزینه ۱ صحیح است.

«شاد شدن از یک خبر» طبیعی و درونی و «اجازه خواستن از معلم» ارادی و بیرونی است.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۱)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب هستند که مورد توجه و پذیرش هستند و افراد یک جامعه نسبت به آنها تمایل و گرایش دارند. ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۳)

۸۰. گزینه ۳ صحیح است.

الف) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگرست. به کنش درونی ارتباط دارد.

ب) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند.

ج) پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌ها مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی ایجاد می‌کنند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۱)

۸۱. گزینه ۱ صحیح است.

الف) در کنش اجتماعی آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آنهاست.

ب) سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای کنش اجتماعی هستند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۴ و ۱۳)

۸۲. گزینه ۱ صحیح است.

هر کنشی آثار و پیامدهایی دارد حال، برخی از پیامدهای کنش به اراده افراد انسانی یعنی خود کنشگر وابسته است به همین دلیل به آنها «پیامدهای ارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آنها را انجام دهد. اما همه پیامدهای کنش اینگونه نیستند یعنی به اراده افراد بستگی ندارند به همین دلیل به آنها «پیامدهای غیرارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آنها را انجام دهد بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند.

پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است ولی پیامدهای ارادی کنش، احتمالی است یعنی ممکن است انجام شود یا نشود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۷)

۸۳. گزینه ۱ صحیح است.

الف) پیامدهای غیرارادی، نتیجه طبیعی کنش هستند.

ب) انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر پدیده‌های اجتماعی را به وجود می‌آورند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۱)

۸۴. گزینه ۱ صحیح است.

پدیده‌های طبیعی با پدیده‌های اجتماعی متفاوت هستند، زیرا پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند ولی پدیده‌های طبیعی توسط انسان‌ها خلق نشده است.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۴)

۸۵. گزینه ۲ صحیح است.

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق کنش‌های اجتماعی تحقق می‌یابند و پدیده‌های «جامعه‌پذیری» و «کنترل اجتماعی» را ضروری می‌سازند تا از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه، ارزش‌ها و هنجارها را به افراد منتقل کنند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۱۴)

منطق

۸۶. گزینه ۴ صحیح است.

منطق را نمی‌توان صرفاً علمی نظری دانست، بلکه منطق، علمی کاربردی است و باید به صورت عملی فراگرفته شود. با به کارگیری منطق می‌توانیم سریع‌تر و دقیق‌تر لغزش‌ها و خطاهای ذهنی را تشخیص دهیم.

(منطق دهم، صفحه ۴)

۸۷. گزینه ۲ صحیح است.

گزینه (۱): هر دو تصور است.

گزینه (۲): به ترتیب تصور و تصدیق است.

گزینه (۳): به ترتیب تصدیق و تصور است.

گزینه (۴): هر دو تصدیق است.

(منطق دهم، صفحه‌های ۷ و ۹)

۸۸. گزینه ۳ صحیح است.

منطق برای فلسفه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. زیرا فلسفه به وسیله منطق به ارزیابی اندیشه‌های فلسفی می‌پردازد. منطق همچون ابزاری در خدمت سایر علوم است.

(منطق دهم، صفحه ۵)

۸۹. گزینه ۳ صحیح است.

ذهن انسان به صورت طبیعی (غیر ارادی) بر اساس قواعدی می‌اندیشد.

گزینه (۱): چون از قید (همواره) استفاده کرده، پس درست می‌باشد.

گزینه (۲): قید (معمولاً) درست می‌باشد.

گزینه (۴): این گزینه به صورت «منطق دانان قواعد اندیشیدن را کشف و تدوین کردند» درست می‌باشد. اگر از کلمات (طرح کردن - ساختن - ابداع کردن) استفاده شود، نادرست است.

(منطق دهم، صفحه ۴)

۹۰. گزینه ۳ صحیح است.

عبارات ذکر شده به ترتیب عبارت‌اند از:

الف) استدلال (ب) تعریف (ج) تعریف (د) استدلال

(منطق دهم، صفحه ۹)

۹۱. گزینه ۴ صحیح است.

دانش بشری: ۱- تصور ۲- تصدیق

در این تقسیم بندی (تصور) در اولویت قرار می‌گیرد، اگر تصور نباشد، تصدیق به وجود نمی‌آید. و تعریف و استدلال هم در کار نخواهد بود، در تصور با واقعیت داشتن و نداشتن یا ارتباط آن با سایر امور، کاری نداریم.

(منطق دهم، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷)

۹۲. گزینه ۳ صحیح است.

این گزینه دارای دلالت تضمینی است نه التزامی، زیرا تمام کتب علوم انسانی لزوماً حفظی نیستند و بین کتاب‌های علوم انسانی و حفظی بودن ملازمه‌ای برقرار نیست ولی مجموعه کتب علوم انسانی شامل (متضمن) پاره‌ای کتب است که این دسته از کتاب‌ها حفظی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فروختن خانه مستلزم مالکیت خانه است. (دالت بر مالکیت خانه)

(۲) قبولی علی در درس شیمی ملازم آن است که علی در امتحان این درس شرکت کرده باشد.

(۴) خوشحالی سارا از کادوهای تولد خود، دلالت بر آن دارد که تولد سارا بوده و او هدایایی نیز دریافت کرده است.

(منطق دهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۹۳. گزینه ۱ صحیح است.

هر دو (تصور) می‌باشند در تصور، واقعیت داشتن یا نداشتن آن ملاک نیست.

(منطق دهم، صفحه ۷)

۹۴. گزینه ۱ صحیح است.

گزینه (۱) درست است. لفظ (با) دارای دو معنا است.

الف: در صورت / ب: علی‌رغم

نکته: اشتراک لفظ در میان ۱: دو اسم ۲: دو فعل ۳: دو حرف؛ صورت می‌گیرد.

(منطق دهم، صفحه ۱۳)

۹۵. گزینه ۲ صحیح است.

مغالطه شیوه نگارشی کلمات و مغالطه توسل به معنای ظاهری و اشتراک لفظ همه ناشی از خطای در حیطه زبان و الفاظ هستند و خطای در الفاظ به خطای در اندیشه منجر می‌شود. منطق با بررسی اصول کلی زبان سعی در جلوگیری از خطای در اندیشه دارد.

(منطق دهم، صفحه ۱۵)